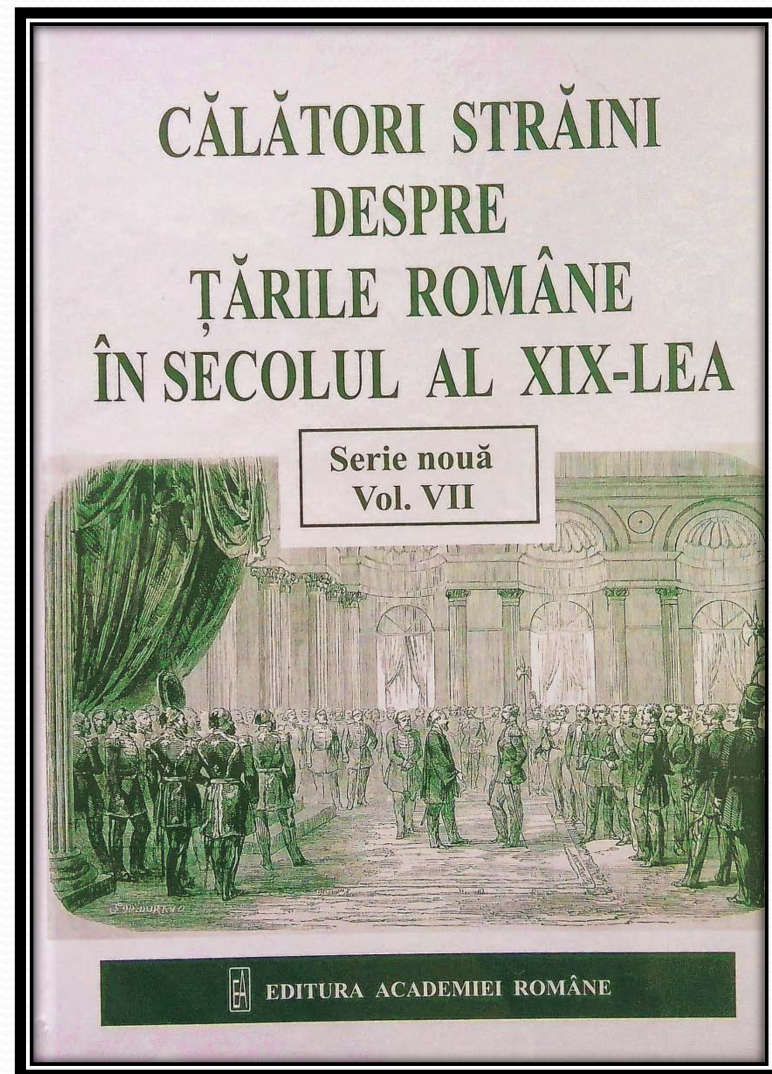
Théodore Margot,
O călătorie în cele şaptesprezece districte ale României [...],
Bucureşti, 1859.

Extras din *Călători străini despre Țările Române în secolul al XIX-lea*, vol. VII, p. 330-331.

Piteşti, 1859

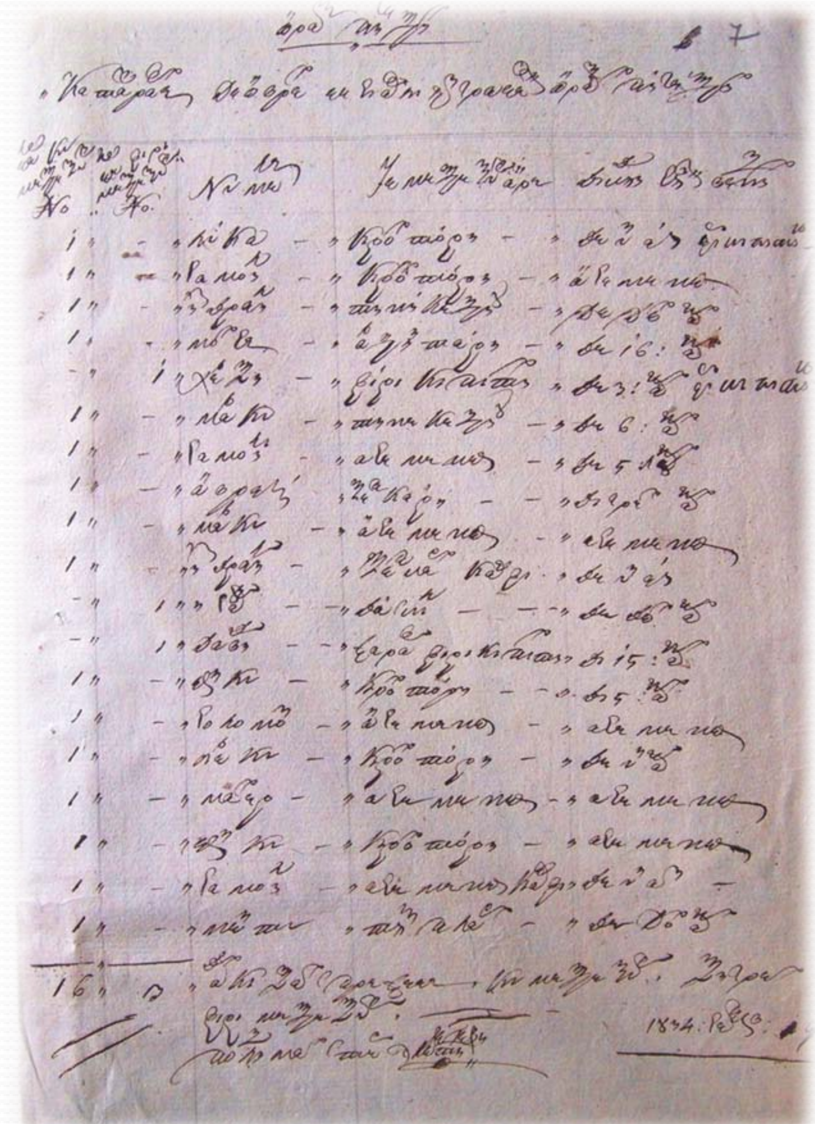
- ***Oraşul acesta nu este important decât prin comerțul ce-l face şi este depozitul tuturor mărfurilor ce vin din Austria şi care se importă in țară prin Sibiu.***
- ***Oraşul este mare, foarte întins, populat şi bine clădit. Străzile lui sunt foarte lungi. Are o frumoasă şcoală națională, nu are niciun edificiu însemnat, decât o frumoasă temniță.***
- ***Locuitorii sunt în cea mai mare parte bulgari, sârbi şi greci macedoneni. Sunt iarăşi mulți evrei, care au în centrul oraşului două sinagogi.***

Întocmit, arhivist Aurel Radu

Arhivele Naţionale – Argeş, fond Ocârmuirea Judeţului Argeş, dosar 71/1834, f. 7.

Piteşti, 1834

- ***Catagrafia (listă) nominală a evreilor din Piteşti după ocupaţia acestora.***
- ***Documentul este scris cu caractere chirilice.***
- ***În oraş se aflau 16 evrei meşteşugari (7 croitori, 3 tinichigii, 1 tâmplar şi 3 şepcari).***
- ***şi 3 evrei cu profesii liberale (1 zaraf, 1 dascăl dar şi 1 "fără căpătâi", deci fără ocupaţie).***

Întocmit, arhivist Aurel Radu

Arhivele Naționale – Argeş, fond Ocârmuirea Județului Argeş, dosar 131/1836, f. 1.

Piteşti, 1836

- ***Peste 2 ani în oraş erau 31 de evrei din care 22 erau „şezători aici”, iar 9 erau „şezători aici vremelniceşte”.***

- ***Dintre cei „şezători aici”, cel mai vechi „care se afla locuind” în oraş era un argintar numit Moise Fucs stabilit de 18 ani şi alți:***

10 croitori, 3 mămulari (negustori de măruntişuri), 3 şepcari, 2 povarnagii, 1 tinichigiu şi 1 tâmplar.

- ***Exista şi 1 haham, numit Isac Oserovici acesta fiind stabilit în oraş de 4 ani.***

- ***Dintre cei aflați vremelnic în oraş se remarcă 2 zarafi, anume Israil Avram sub protecție raialei şi David Solomon, sudit rusesc, ambii fără patentă.***

Întocmit, arhivist Aurel Radu

Arhivele Naționale – Argeş, fond Poliția Piteşti, dosar 51/1941, f.n.

Piteşti, 1854

***Leibu Blanc** a fost tatăl vestitului bancher interbelic **Mauriciu Blank** (n. 1848, Piteşti – d. 1929) co-fondator al Băncii Marmorosch Blank.*

Lista
membrilor Comitetelor
Comunității Evreilor din Pitești
în anii 1854/1942.

Anul 1854

1) Leibu Blanc
2) Alter Iacob.
3) Bercu Avram.

Bucureşti, 2013

La marginea Bucureştiului, în pădurea Băneasa, se află capela construită în anul 1927 după proiectul arhitectului Duiliu Marcu în care se află mormintele profanate ale familiei Blank.

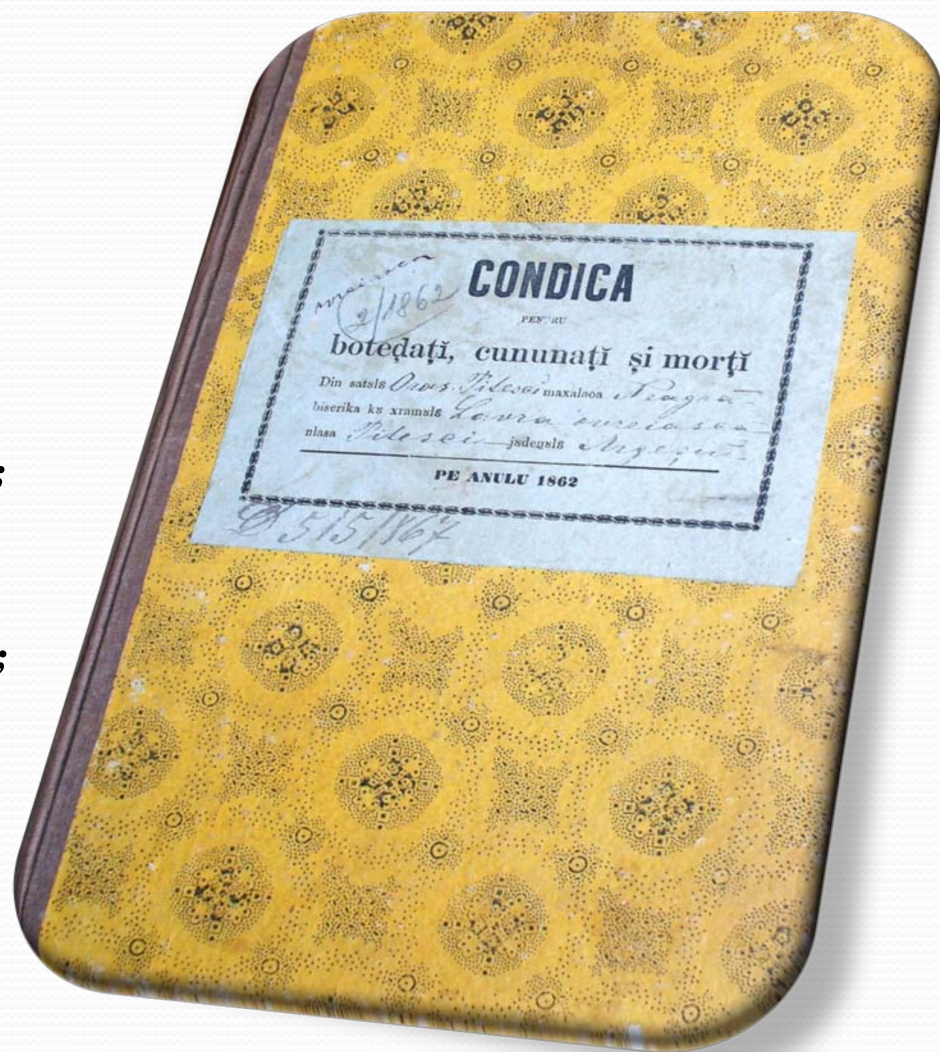
Întocmit, arhivist Aurel Radu

Arhivele Naționale – Argeş, Colecția Registrelor de Stare Civilă

Piteşti, 1862 – 1865
Mahalaua /Culoarea Neagră

Registrele confesionale ale comunității evreieşti din oraş:

- ***1862** – 23 născuți, 3 căsătorii, 14 morți;*
- ***1863** – 19 născuți, 7 căsătorii, 13 morți;*
- ***1864** – 28 născuți, 5 căsătorii, 16 morți;*
- ***1865** – 21 născuți, 3 căsătorii, 5 morți.*

Întocmit, arhivist Aurel Radu

Arhivele Naționale – Argeș, Colecția Registrelor de Stare Civilă, registru 2/1862

PITEȘTI, 1862

NĂSCUȚI

CĂSĂTORIȚI

Întocmit, arhivist Aurel Radu

Sinagoga din Piteşti

- ***Spre mijlocul secolului al XIX-lea comunitatea îşi construieşte o sinagogă, o baie şi o şcoală primară (1849) în centrul oraşului.***
- ***Aceste au fost dărâmate în 1922, pentru a se construi clădirile existente în prezent, o sinagogă şi o fostă şcoală.***
- ***La punerea pietrei de temelie a fost prezent ministrul dr. Constantin Angelescu de la Ministerul Cutelor şi Artelor.***
- ***Pentru ridicarea acestor construcţii între 1922-1924 comunitatea a fost sprijinită de reprezentantul de seamă al PNL din Argeş, avocatul Honoriu Bănescu.***
- ***Inclusiv bancherul Mauriciu Blank s-a implicat în viaţa oraşului şi a lăsat un legat de 400.000 lei în administrarea Primăriei Piteşti cu scopul ajutorării săracilor.***
- ***Sinagoga se aflǎ pe lista monumentelor istorice din România.***

Şcoala evreiască din Piteşti

- În **1868** comunitatea avea două şcoli: una pentru instruirea copiilor între 4-7 ani şi alta pentru învățământul religios.
- În timpul celui de-al Doilea Război Mondial clădirea a fost preluată de stat şi a fost folosită ca sediu pentru Poliția locală care nu avea o clădire proprie la acea vreme.
- Clădirea fost retrocedată Comunității în anii 2000 şi în prezent e amenajată ca restaurant -cazinou.
- Se află pe lista monumentelor istorice din România.

Clădirea în 2010

La punerea pietrei de temelie

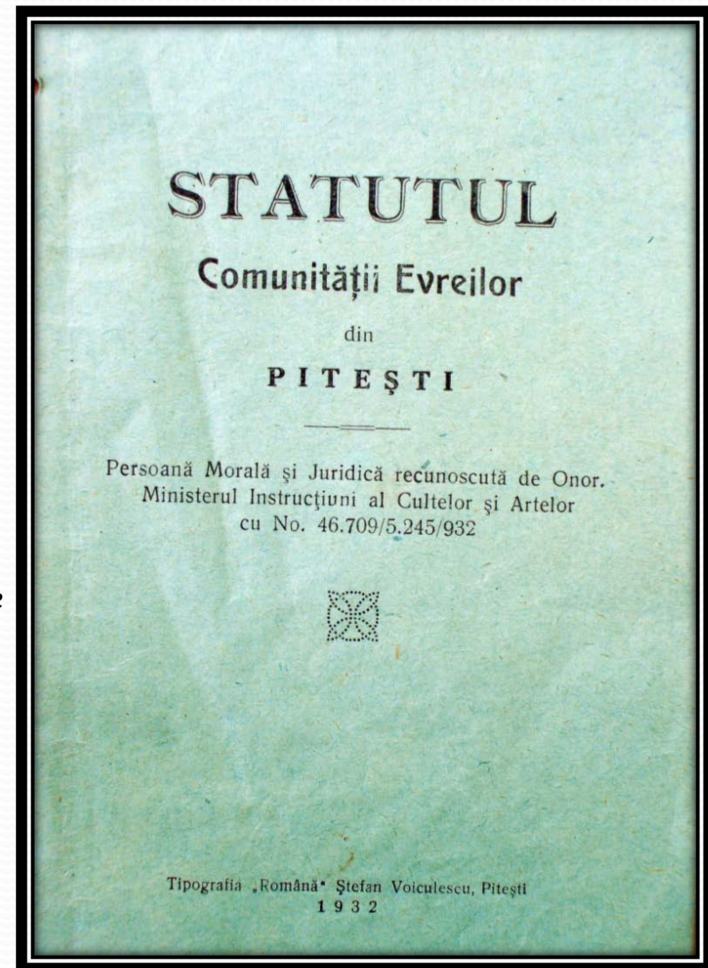

Întocmit, arhivist Aurel Radu

Arhivele Naţionale – Argeş, fond Poliţia Piteşti, dosar 51/1941, f.n.

Piteşti, 1932

- ***Comunitatea Evreilor din Piteşti a avut un statut „de persoană morală şi juridică" din anul 1932 fiind recunoscută de către Ministerul Instrucţiunii, Cultelor şi Artelor.***
- ***Art. 3 din Statut, Toţi evreii majori, cu domiciliul stabil în localitate, fac de drept parte din Comunitate.***
- ***Preşedinte comunităţii era la acea dată A.L. Lobel, vicepreşedinte Matei Iosifescu, casier M. Feldstein şi membri: Iancu Abramovici, M. Roth preşedintele Societăţii „Sacra", David Talmaciu, Herşcu Beraru, Iacob Frischtak şi Iosif Mencer.***
- ***La începutul celui de-al Doilea Război Mondial, comunitatea a fost administrată de un comitet din care făceau parte preşedintele Avram Wechsler (n. 1903, Piteşti – d. 1940, Piteşti) căsătorit cu Sura Hinda (n. 1905, Boiani); vicepreşedinte şi secretar era avocatul Moise Abramovici (n.1903, Piteşti).***

STATUTUL

Comunităţii Evreilor

din

PITEŞTI

Persoană Morală şi Juridică recunoscută de Onor. Ministerul Instrucţiuni al Cultelor şi Artelor cu No. 46.709/5.245/932

Tipografia „Română" Ştefan Voiculescu, Piteşti
1932

Întocmit, arhivist Aurel Radu

Arhivele Naționale – Argeş, fond Inspectoratul Special de Românizare, dosar 1/1941-1942.

Piteşti, 1941

- ***În oraş existau în evidențele Registrului Comerțului din subordinea Camerei de Comerț şi Industrie Piteşti un total de 1426 firme comerciale sau industriale înregistrate.***
- ***Doar 29 de firme erau deținute în mod direct de patroni evrei.***
- ***Majoritatea firmelor comerciale evreieşti se aflau cu precădere în zona comercială centrală a oraşului, pe strada Şerban Vodă (actualmente strada Victoriei) şi Piața Episcopiei.***

Întocmit, arhivist Aurel Radu

Comercianții evrei din Pitești în imagini de arhivă - 1941

Horovitz Calman

Felul comerțului: Piei brute, păr, blănuri
Sediul întreprinderii: Al. Lahovary, 17

Wasserman Alexandru

Felul comerțului: Galanterie
Sediul întreprinderii: Craiovei, 15

Sliberstein D. Lily

Felul comerțului: Magazin încălțăminte
Sediul întreprinderii: Șerban Vodă, 29

Hechter L. Ghizela

Felul comerțului: Atelier de perii
Sediul întreprinderii: Al. Lahovary, 30

Schwartz Maier

Felul comerțului: Parfumerie
Sediul întreprinderii: Șerban Vodă, 15

Marcus Iosif Lupu

Felul comerțului: Galanterie „La Rozeta”
Sediul întreprinderii: Șerban Vodă, 32

Davidsohn Șmil

Felul comerțului: Băcănie
Sediul întreprinderii: Craiovei, 12

Zuckerman Francisc

Felul comerțului: Galanterie, confecții
Sediul întreprinderii: Șerban Vodă, 19

Barad Solomon

Felul comerțului: Manufactură
Sediul întreprinderii: Teiuleanu, 2

Întocmit, arhivist Aurel Radu

Arhivele Naționale – Argeş, fond Poliția Piteşti, dosar 51/1941, f.n.

Piteşti, 1941

- ***Oficiul Județean Argeş al Centralei Evreilor din România.***
- ***Tabelul care conține numele a 50 de evrei din Piteşti deportați în Transnistria (județul Balta) în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.***
- ***De asemenea, în acest tabel se regăsesc numele multor evrei din Ploieşti, evacuați forțat din zona petroliferă Prahova care s-au stabilit temporar la Piteşti.***

CENTRALA EVREILOR DIN ROMÂNIA
Oficiul Județean Argeş

T a b e l

nominal de Evreii aflati la munca obligatorie in DETASAMENT EXTERIOR L. Nr. 120 - BALTA- JUD. BALTA- TRANSNISTRIA

Nr. Crt.	Numele si pronumele	No. cor.	Numele si pronumele	Observatii
1	Adelberg Josif	31	Marcu Alfred	
2	Abramovici F Zalic	32	Marcus Izu	
3	Avram Jack	33	Maier Avram	
4	Adelberg Boris	34	Nuremberg Jsrael	
5	Axelrad Maier	35	Rosenberg Solomon	
6	Orenstein Herman	36	Rosenthal Julien	
7	Chivici Moritz	37	Rosenthal Solo	
8	Cernauteanu Josif	38	Reśmovici Sane	
9	David Bernard	39	Rubinstein Herman +	
10	Erbstein Bernard	40	Wsaler Volfgang	
11	Einigher Herman	41	Zalman Solomon	
12	Enghel Pascu	42	Scheim Strul	
13	Frischtak Moritz	43	Schwartz Maier	
14	Feldman Josif J.	44	Spodheim Bernard	
15	Fischler Mozes	45	Singher Zalic	
16	Geamgiu Bernard	46	Singher Jacob	
17	Grumberg Ghidale	47	Steiner Zaharia	
18	Ghelber Adolf	48	Schapira Lazar	
19	Haim Herman	49	Steinberg Solomonicu	
20	Jsac Penchas	50	Moscovici Lică	
21	Jancu Simon			
22	Liberman Filip			
[illegible]	Lazarovici Filip			
24	Lazarovici Lazar			
[illegible]	Laufer Jancu			
26	Lazar Cociu			
27	Lichtembaum Lucian			
28	Mochiu Leib			
29	Mendelovici Jsac			
30	Marcus Mayer			

Presedinte
[illegible]

Arhivele Naţionale – Argeş,
fond Judecătoria Piteşti - Comisia pentru Constituirea Cărţilor Funciare, dosar 189/1940

Cimitirul evreiesc din Piteşti,
Mormântul lui *Avram Wechsler*
(n. 1903, Piteşti – d. 1940, Piteşti)

Măsuri abuzive în timpul războiului

- Adresă prin care se consemnează că inclusiv imobilele de cult ale Comunităţii evreieşti au trecut în proprietatea statului:
- Sinagoga din Piteşti
- Cimitirul din Piteşti

Piteşti, 1943

3

ROMANIA
Președinția Consiliului de Miniștri
Centrul Național de Românizare
Of-ul a Bunurilor Expropriate
din Județul Argeș
No. 771
194 3 Luna Sept. Ziua 28.

Onor,

CARTEA FUNCIARA PITESTI.

Avem onoare a vă face cunoscut că în conf. cu Decizia Nr.60283 din 3 Sept.1943, comunicată cu ordinul C N R Nr.50822 din 11 Sept.1943, s'a trecut în patrimoniul Statului, imobilele proprietatea Comunității evreilor din Pitești:
1. Sinagoga din Pitești Str.Carol Nr.5
2. Cimitirul din Pitești - Bariera Craiovei.-

Vă rugăm să binevoiți a ne datele ce Dvs.aveți pentru aceste imobile (suprafața și vecinătăți), pentru a fi trecute în procesele verbale respective de luare în primire.-

PRESEDINTELE COMISIUNEI JUDETENE
Prefect,

Administrator general,

Întocmit, arhivist Aurel Radu

Evreii din Piteşti după 1945

Arhivele Naționale – Argeş, fond *Comitetul Regional PMR Piteşti*, dosar 144/1952

Comitetul Democrat Evreiesc (CDE) a fost o formațiune politică care a luat în ființă în 1945.

CDE a fost în alianța electorală pro-comunistă a Blocului Partidelor Democrate (BPD) care prin fraude şi ilegalități a câştigat alegerile generale din România din anul 1946.

Un scop al CDE a fost să „convingă" populația evreiască din România să renunțe la plecarea în nou înființatul stat Israel (1948).

O mică parte din evreii din Piteşti s-au înscris în această formațiune politică.

În 1951 în Piteşti erau 236 evrei, iar în martie 1952, din 194 persoane care au cerut să plece în Israel plecaseră deja 130 de persoane.

Întocmit, arhivist Aurel Radu